

Dorpskerk Wassenaar
Goede Vrijdag
2 april 2021

Klokluiden

Muziek: Largo (J.S. Bach/S. Feinberg)

Inleiding

Op deze avond van de Goede Vrijdag lezen we het lijdensverhaal uit het evangelie van Johannes. Daarbij ziet u beelden van de schilder Caravaggio. De liturgische kleur deze dienst is rood: de kleur van het martelaarschap, maar ook de kleur van de Geest. Als Jezus de geest geeft, dooft het licht en het wordt stil. Een stilte die de verwachting van Pasen ademt.

Lied 561: 1 (melodie: bewerking Rijk Jansen), 2, 3 (orgelvers), 4 en 5

- 1 O liefde die verborgen zijt
in diepe stilten eeuwigheid,
erbarm u over ons bestaan,
het wordt verraden en verdaan.
- 2 Hoe acht'loos in ons midden wordt
het kostbaar mensenbloed gestort
en in het onbarmhartig licht
het kruis des Heren opgericht.
- 3 De minsten van de mensen zijn
daar uitgestrekt in angst en pijn.
Tot aan het eind der wereld lijdt
Christus in hun verlatenheid.
- 4 O liefde uit de eeuwigheid
die met ons mens geworden zijt,
wij bidden, laat ons niet alleen
in al het duister om ons heen,

5 opdat ook wij o Heer U niet
verlaten in uw diep verdriet
maar bij U zijn in al de pijn
waarmee de mensen mensen zijn.

Johannes 18: 1-9

Jezus ging met zijn leerlingen naar de overkant van de Kidronbeek. Daar liep hij een olijfgaard in, met zijn leerlingen. ²Judas, zijn verrader, kende deze plek ook, want Jezus was er vaak met zijn leerlingen samengekomen. ³Judas ging ernaartoe, samen met een cohort soldaten en dienaren van de hogepriesters en de farizeeën. Ze waren gewapend en droegen fakkels en

lantaarns. ⁴Jezus wist precies wat er met hem zou gebeuren. Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' ⁵Ze antwoordden: 'Jezus uit Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, zijn verrader, erbij stond. ⁶Toen hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond. ⁷Weer vroeg Jezus: 'Wie zoeken jullie?'

en weer zeiden ze: 'Jezus uit Nazaret.' ⁸'Ik heb jullie al gezegd: "Ik ben het,"' zei Jezus. 'Als jullie mij zoeken, laat deze mensen dan gaan.' ⁹Zo gingen de woorden in vervulling die hij gesproken had: 'Geen van hen die u mij gegeven hebt, heb ik verloren laten gaan.'

Lied 559 (melodie: Sven-Erik Bäck)

- 1 Gij die ver voor ons uit doordrong in 't land der angst,
help ons in 't donker, o Heer, U te vinden.
- 2 Gij die al onze schuld in uw vergeving draagt,
wees onze vrede, o Jezus, voor eeuwig.
- 3 Gij die met levensbrood door tijd en ruimte gaat,
geef alle dagen, o Christus, dit brood ons.

4 Gij die ver voor ons uit in deze wereld zijt,
zend ons met vrede en brood, Heer, tot de mensen.

Verzen uit Johannes 18: 12-27

¹² De soldaten met hun tribuun en de Joodse gerechtsdienaars grepen Jezus en boeiden hem. ¹³ Ze brachten hem eerst naar Annas, de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester ¹⁴ en hij was het die de Joden had voorgehouden: 'Het is goed dat één man sterft voor het hele volk.' ¹⁵ Simon

Petrus liep met een andere leerling achter Jezus aan. ¹⁷ Een meisje sprak Petrus aan: 'Ben jij soms ook een leerling van die man?' 'Nee, ik niet,' zei hij. ¹⁸ De slaven en de gerechtsdienaars stonden zich te warmen bij een vuur dat ze hadden aangelegd omdat het koud was; ook Petrus ging zich erbij staan warmen. ¹⁹ De hogepriester ondervroeg Jezus over

zijn leerlingen en over zijn leer. (...) ²³ Jezus zei: 'Als ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was (...) ²⁴ Daarna stuurde Annas hem geboeid naar Kajafas, de hogepriester.

²⁵ Simon Petrus stond zich intussen nog steeds te warmen. 'Ben jij soms ook een leerling van hem?' vroegen ze. 'Nee,' ontkende Petrus, 'ik niet.' ²⁶ Maar een van de slaven van de hogepriester, een familielid van de man van wie Petrus het oor had afgeslagen, zei: 'Maar ik heb toch gezien dat je bij hem was in de olijfgaard?' ²⁷ Weer ontkende Petrus, en meteen kraaide er een haan.

Lied: 'In de mantel van het duister' (Zingend Geloven I, 44)

- 1 In de mantel van het duister, in het donker van de nacht,
onder leugens en gefluister wordt Hij naar zijn kruis gebracht.
Rechters, zeg mij, zeg, wie is Hij, heden is Hij in uw macht.
- 2 Laster zal u toch niet baten, zwijgend spreekt Hij zijn gelijk.
Rechters, gij meet met de maten, die de doem zijn van uw rijk.
Rechters, zeg mij, zeg, wie is Hij? Geef van uw geweten blijk!

- 3 Jezus staat voor zijn belagers, voor wie Hij een broeder is.
Van hun schuld is Hij de drager, man van smart en droefenis.
Rechters, zeg mij, zeg, wie is Hij? Die zijns broeders hoeder is?
- 4 Rechters, kunt gij onderscheiden 't goede kwaad dat gij Hem doet,
als gij oordeelt tot zijn lijden en blijft vragen om zijn bloed?
In het uur van zijn verscheiden maakt Hij voor u 't kwade goed.

Johannes 18: 28 – 19:1

²⁸ Jezus werd van Kajafas naar het pretorium gebracht. Het was nog vroeg in de morgen. Zelf gingen ze niet naar binnen, om zich niet te verontreinigen voor het pesachmaal. ²⁹Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg: 'Waarvan beschuldigt u deze man?' ³⁰Ze antwoordden: 'Als hij geen misdadiger was, zouden we hem niet aan u uitgeleverd hebben.' ³¹Pilatus zei: 'Neem hem dan mee, en veroordeel hem volgens uw eigen wet.' Maar de Joden wierpen tegen: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.' ³²Zo ging de uitspraak van Jezus in vervulling waarin hij aanduidde welke dood hij sterven zou.

³³ Nu ging Pilatus het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg hem: 'Bent u de koning van de Joden?' ³⁴Jezus antwoordde: 'Vraagt u dit uit uzelf of hebben anderen dit over mij gezegd?' ³⁵'Ik ben toch geen Jood,' antwoordde Pilatus. 'Uw volk en uw hogepriesters hebben u aan mij uitgeleverd – wat hebt u gedaan?' ³⁶Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat ik aan de Joden werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.' ³⁷ Pilatus zei: 'U bent dus koning?' 'U zegt dat ik koning ben,' zei Jezus. 'Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan, luistert naar wat ik zeg.' ³⁸ Hierop zei Pilatus: 'Maar wat is waarheid?'

Na deze woorden ging hij weer naar de Joden buiten. 'Ik heb geen schuld in hem gevonden,' zei hij. ³⁹'Maar het is bij u gebruikelijk dat ik met Pesach iemand vrijlaat – wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' ⁴⁰Toen begon iedereen te schreeuwen: 'Hem niet, maar Barabbas!' Barabbas was een

misdadiger. **19**¹Toen liet Pilatus Jezus geselen.

Lied 586

- 1 Zie de mens die in zijn lijden
teken werd voor alle tijden
van wat liefde dragen kan.
- 2 Weerloos heeft Hij heel zijn leven
zich aan anderen gegeven –
weergaloos is Hij alleen.
- 3 Die hem ooit op handen droegen
zijn dezelfde die hem sloegen
en die vroegen om zijn dood.
- 4 Maar nog is zijn hart bewogen
om hun blinde onvermogen –
stervende pleit hij hen vrij.

Johannes 19: 2- 6b

² De soldaten vlochten een kroon van doornen en zetten die op zijn hoofd en deden hem een purperen mantel aan. ³ Ze liepen naar hem toe en zeiden: 'Leve de koning van de Joden!', en ze sloegen hem in het gezicht. ⁴ Pilatus liep weer naar buiten en zei: 'Ik zal hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.' ⁵ Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. 'Hier is hij, de mens,' zei Pilatus. ⁶ Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars hem zagen begonnen ze te schreeuwen: 'Kruisig hem, kruisig hem!' Toen zei Pilatus: 'Neem hem dan maar mee en kruisig hem zelf, want ik zie niet waaraan hij schuldig is.'

Muziek: Uit de *Via Crucis* Statie VI (Franz Liszt)

Johannes 19: 16b-18, 25-30

Zij voerden Jezus weg; ¹⁷ hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Schedelplaats, in het Hebreeuws Golgota. ¹⁸ Daar kruisigden ze hem, met twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden. (...) ²⁵ Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder met haar zuster, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria uit Magdala. ²⁶ Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie hij veel hield, zei hij tegen zijn moeder: 'Dat is uw zoon,' ²⁷ en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.' Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

²⁸ Toen wist Jezus dat alles was volbracht, en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei hij: 'Ik heb dorst.' ²⁹ Er stond daar een vat zure wijn; ze staken er een majoraantak met een spons in en brachten die naar zijn mond. ³⁰ Nadat Jezus ervan gedronken had zei hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

De paaskaars wordt gedoofd

Lied 590

- 1 Nu valt de nacht. Het is volbracht:
 de Heer heeft heel zijn leven
 voor het menselijk geslacht
 in Gods hand gegeven.
- 2 De wereld gaf Hem slechts een graf,
 zijn wonen was Hem zwerven;
 al zijn onschuld werd Hem straf
 en zijn leven sterven.
- 3 Hoe slaapt Gij nu, die men zo ruw
 aan 't kruishout heeft gehangen.
 Starre rotsen houden U,
 rots des heils, gevangen.
- 4 't Is goed, o Heer, Gij hoeft de eer
 van God niet meer te staven.

Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

- 5 Hoe wonderlijk, uitzonderlijk
een sabbat is gekomen:
eens voor al heeft Hij het juk
van ons afgenomen.

Johannes 19: 38-42

³⁸ Josef uit Arimatea – die uit vrees voor de Joden in het geheim een leerling van Jezus was – vroeg aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee. ³⁹

Nikodemus, die destijds 's nachts naar Jezus toe gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litra. ⁴⁰ Ze wikkelden Jezus' lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. ⁴¹ Dicht bij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een olijfgaard, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. ⁴² Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

Muziek: Uit de *Via Crucis*, Slot uit statie XII (Franz Liszt)

Onze Vader

Stilte